УДК 657. 92 : 339.166.5(075.8)

ТЕСЛЕНКО А.М.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДЕРЖАВНОМУ ПОДАТКОВОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Ефективне функціонування податкової системи можливе тільки у разі використання передових інформаційних технологій, які базуються на сучасній комп'ютерній техніці. З огляду на це, актуальним є дослідження інформаційної системи, призначеної для автоматизації функцій всіх рівнів податкової служби щодо забезпечення збирання податків та інших обов'язкових платежів у бюджет і позабюджетні цільові фонди задля здійснення комплексного оперативного аналізу матеріалів з оподаткування, надання органам управління і відповідним рівням податкових служб достовірної інформації.

Метою цієї роботи є системна оцінка організації податкового менеджменту в галузі справляння майнових податків і визначення напрямів його вдосконалення на базі сучасних інформаційних технологій.

1. Інформатизація державної податкової служби України – це об'єктивний процес, який має охоплювати всю галузь оподаткування. Фундаментальною основою інформатизації є створення високоорганізованого середовища, яке, з одного боку, має охоплювати та об'єднувати в межах податкової служби України інформаційне, телекомунікаційне, комп'ютерне, програмне забезпечення, інформаційні технології, комп'ютерні мережі, бази даних і знань, а з іншого – забезпечувати можливість створення і використання ефективного системно-аналітичного апарату, що дасть змогу на якісно новому рівні інформаційного обслуговування виконувати як повсякденну оперативну роботу, так і системний аналіз стану і перспектив діяльності всієї служби, ухвалювати науково обґрунтовані рішення щодо реалізації податкової політики України.

Основною метою створення автоматизованої інформаційної системи у податковій службі є досягнення такого рівня управління функціонуванням системи оподаткування, який уможливить комплексне вирішення поставлених завдань: виконання у вказані терміни розрахунків, автоматизацію процесу обліку платників податків юридичних і фізичних осіб, облік податків і платежів, ухвалення оптимальних рішень щодо прогнозування податкових надходжень.

2. Інформаційна система державної податкової служби – це сукупність інформації, апаратно-програмних і технологічних засобів, засобів телекомунікацій, баз і банків даних, методів і процедур, персоналу управління, які реалізують функції збирання, нагромадження й оброблення інформації для підготовки ухвалення ефективних управлінських рішень у системі оподаткування.

3. Система інформаційного забезпечення передбачає створення єдиного інформаційного фонду, систематизацію та уніфікацію показників і документів, розроблення засобів формалізованого опису даних тощо.

До складу інформаційного забезпечення входять: методичні та інструктивні документи; єдина система класифікації та кодування; інформаційна база, яка поділяється на нормативно-довідкові файли та файли оперативної інформації.

- Методичні та інструктивні документи – це правові і нормативно-довідкові документи (закони, укази, постанови органів державної влади, управління ДПС) й організаційно-методичні документи (накази, директиви, інструкції, методики, рішення колегій ДПС тощо), які стосуються процесів створення та експлуатації автоматизованої інформаційної системи (АІС), розв'язання питань, які вона повинна вирішувати. Щоб уможливити доступ до інформації за умов автоматизованого оброблення, її потрібно попередньо класифікувати і кодувати.
- Класифікація – це система розподілу об'єктів (предметів, явищ, процесів, понять) за класами відповідно до визначеної ознаки. Вона є передумовою раціональної організації інформаційної бази і моделювання інформаційних процесів.
- Кодування – процес присвоєння умовного позначення різним позиціям номенклатури. У процесі кодування створюються класифікатори: систематизовані зібрання однорідних найменувань та їх кодових позначень.
- Для функціонування АІС з обліку платників використовують державні та галузеві класифікатори і нормативно-довідкові дані, які функціонують у системі Державного комітету статистики, Міністерства фінансів, НБУ, Держаної податкової служби України та інших державних організацій, від яких ДПА України отримує довідкові дані.

На сьогодні стан інформаційних технологій і ресурсів ДПА характеризується різноманітним програмним забезпеченням різних поколінь і різними за форматом базами даних. Також ресурси центральної бази даних об'єднують понад 10 повномасштабних автоматизованих інформаційних систем, для яких виконання структурної перебудови бази даних, підвищення функціональності і надійності є щоденними стратегіями. Принципово важливим елементом інформаційних ресурсів сучасної податкової служби є інтернет-технології і корпоративна мережа.

Отже, повномасштабне використання автоматизованої інформаційної системи у податковій службі забезпечуватиме ефективний системно-аналітичний апарат, що дасть змогу на якісно новому рівні інформаційного обслуговування виконувати повсякденну оперативну роботу щодо майнового оподаткування, здійснювати системний аналіз стану та перспектив діяльності податкової служби загалом і виробляти науково обґрунтовані рішення з метою реалізації податкової політики.